

Foto: Margareta Edqvist

Källgräs finns på den svenska rödlistan över hotade arter och är där placerad i kategorin sårbar (VU). Arten har minskat betydligt under senaste decennierna.

I Sverige är källgräs utbredd från Skåne till Uppland samt har ett fåtal förekomster i Medelpad, Jämtland och Norrbotten. Överallt är arten sällsynt och endast i Skåne, utefter Hallandskusten och på Falbygden finns lite fler lokaler.

Källgräs är ett i allmänhet småvuxet flerårigt gräs som är svagt mattbildande och växer fuktigt till blött på oftast näringsrik mark.

Stråna är aldrig mer än 50 cm och oftast bara 20 cm höga, nerliggande och knäböjda med uppstigande topp. De kan slå rot vid de obetydliga ledknutarna när gräset växer i vatten.

Blomningen sker i juli och augusti. Vippan är ganska liten och pyramidformad med de nedersta grenarna utåtriktade. Oftast är småaxen karakteristiskt violett-färgade. Bladen är korta, relativt breda, mjuka och vackert gröna med båtstävliknande spets.

Från plantans bas sträcker sig greniga utlöpare som rotar sig på naken jord.

Rödlistan

Den svenska rödlistan upprättas av ArtDatabanken och fastställs av Naturvårdsverket. Listan uppdateras vart femte år. I rödlistan klassificeras växter och djur i olika hotkategorier beroende på hur stor risken är att arten ska försvinna ur landet.

Rödlistans kategorier:

- RE – Försvunnen
- CR – Akut hotad
- EN – Starkt hotad
- VU – Sårbar**
- NT – Missgynnad
- DD – Kunskapsbrist

Foto: Margareta Edqvist

Foto: Ingemar Jonasson

Källgräs

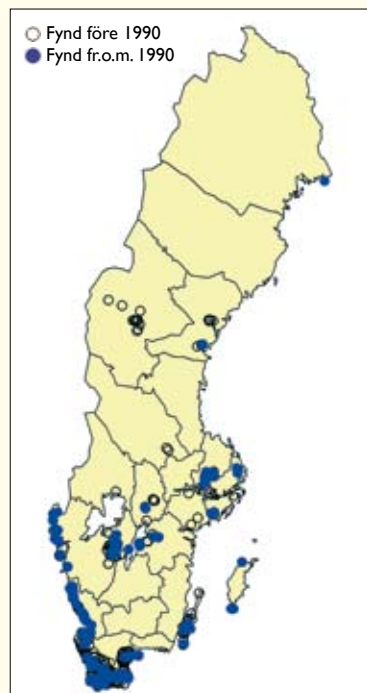
är ett kulturgynnade och konkurrenssvagt gräs som utvecklas bäst om näringstillgången är god. Källgräs växer i småvatten av olika slag i odlingsbygden, till exempel i källdråg, rännilar, pölar och kreatursdammar i betesmarker samt i leriga gölar och diken i närheten av gårdar.

De öppna ytor som bildas av kreatustrampet på leriga och fuktiga ställen ger gräset goda möjligheter att sprida sig. Man finner också någon gång källgräs vid sötvattens-

utflöden på tånggödslade havsstränder.

I det nutida kulturlandskapet finns allt mindre plats för de förstnämnda miljöerna. I moderna betesmarker ersätts de naturliga vattenhålerna för kreaturen allt mer av badkar och andra anordningar för att förse boskopen med vatten, och man ser alltmer sällan de leriga, klövtrampade pölar som källgräset trivs bäst i. De fuktigaste betesmarkerna är ofta övergivna och växer igen med högrötsvegetation, och småvatten och sipperytor vid gårdar och annan bebyggelse försvinner på grund av dikning, kulvertering och allmän uppsnyggning.

För att källgräs ska finnas kvar krävs fortsatt beteshävd på de lokaler där arten växer.

Källgräs finns i övriga Norden spritt i stora delar av Norge, Finland och Danmark.

Om du vill läsa mer om källgräs eller om floraövervakning kan du besöka följande hemsidor:

Svenska Botaniska Föreningen:
www.sbf.c.se

ArtDatabanken:
www.artdata.slu.se

Naturvårdsverket:
www.naturvardsverket.se

Länsstyrelserna:
www.lst.se

Floraövervakning

Sveriges miljömål slår fast att alla arter ska förekomma i livskraftiga bestånd. Att kartlägga förekomsten av hotade växter är en viktig del i arbetet med att bevara arter och biologisk mångfald.

Projekt Floraväktarna är ett nätverk av växt- och naturintresserade personer som besöker de hotade arternas växtplatser för att räkna antalet plantor, upptäcka eventuella förändringar eller andra oroande faktorer. Floraväktarnas rapporter ligger till grund för en del av miljöövervakningen

och floravårdsarbetet i landet.

Andra viktiga delar i bevarandearbetet är nätverket Natura 2000 och arbetet kring åtgärdsprogrammen.

Naturvårdsverket har gett länsstyrelserna i uppdrag att ta fram åtgärdsprogram för ett antal hotade kärlväxter som inte klarar att överleva utan särskilda åtgärder. Programmen är inte formellt bindande men syftar till att vara vägledande för arbetet med att bevara dessa arter i landet.

Natura 2000 är ett nätverk av EU:s mest

skyddsvärda naturområden. Natura 2000-områden finns i alla medlemsländer och ska hejda utrotningen av arter och livsmiljöer. Ett fyrtiotal av Sveriges kärlväxter ingår i nätverket.

Vill du veta mer om floraövervakning eller informera om någon lokal för källgräs hör gärna av dig till margareta.edqvist@telia.com som är samordnare för Floraväktarna. Vill du diskutera kring skötsel eller åtgärder för en specifik lokal kontakta din länsstyrelse.

Svenska Botaniska Föreningen
ArtDatabanken